תלמוד בבלי · אחרונים · גליון הש״ס · סדר נזיקין

גליון הש"ס על בבא מציעא

רבי עקיבא איגר

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

גליון הש"ס על בבא מציעא

רבי עקיבא איגר

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/גליון-השס-על-בבא-מציעא/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611161024 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ב. 5
דף ג. 5
דף ד. 5
דף ד: 5
דף ה. 5
דף ו: 5
דף ז. 5
דף ז: 6
דף ח. 6
דף ח: 6
דף ט: 6
דף י. 6
דף י: 7
דף יא. 7
דף יב. 7
דף יג. 7
דף טו. 7
דף טו: 7
דף טז. 7
דף טז: 8
דף כ: 8
דף כא: 8
דף כב. 8
דף כב: 8
דף כד. 8
דף כז. 8
דף כח. 8
דף כט. 9
דף ל: 9
דף לא: 9
דף לב. 9
דף לג: 9
דף לד. 9
דף לו. 9
דף לו: 9
דף לז. 10
דף לט: 10
דף מא. 10
דף מב. 10
דף מב: 10
דף מג: 10
דף מה. 10
דף מו: 10
דף מז: 11
דף מח. 11
דף מט. 11
דף מט: 11
דף נ: 11
דף נא. 11
דף נב: 11
דף נג. 12
דף נד. 12
דף נד: 12
דף נה. 12
דף נו: 12
דף נז. 12
דף נז: 12
דף נח. 12
דף נט. 13
דף נט: 13
דף סא. 13
דף סב. 13

דף סג. 13
דף סג: 13
דף סד. 13
דף סד: 13
דף סה. 14
דף סו. 14
דף סז: 14
דף סח. 14
דף סט: 14
דף ע. 14
דף ע: 14
דף עא. 14
דף עא: 15
דף עג: 15
דף עז. 15
דף עח. 15
דף פ: 15
דף פב: 15
דף פג. 15
דף פז. 15
דף פח: 16
דף צ. 16
דף צ: 16
דף צא. 16
דף צג: 16
דף צד. 16
דף צה. 16
דף צו: 17
דף צז. 17
דף צז: 17
דף צט. 17
דף קא. 17
דף קט: 17
דף קיד. 17
דף קיד: 17
דף קטז. 18
דף קיט. 18

דף ב.

תוס' ד"ה וזה כו' התם ה"ט וכו'. עיין לקמן דף קטז ע"א תוס' ד"ה והא:

דף ג.

גמ' אלא מחוורתא. קשיא הא תוס' ד"ה ולחזי וכו' כתבו ומיהו הו"מ לשנויי דליתא קמן דנשייליה אם כן איך ההכרעה כדשנינן מעיקרא דלמא מו"מ מיירי בנקט זוזי מחד וליתא קמן דנשייליה ושייך ביה טעמא כי היכי דלודי:

דף ד.

תוס' ד"ה הצד וכו' כופר הכל יוכיח. עיין תשובות מהריב"ל ח"א כלל ג' דף טו ע"א ובתשובות פנים מאירות ח"ב סימן קסט:

דף ד:

תוס' ד"ה אין וכו' והוזכר קודם. עי' תוי"ט פ"ג משנה י דבכורים:

דף ה.

תוס' ד"ה רבי חייא וכו' אר"ח א"ש. עיין נדה דף כו ע"א ברש"י ד"ה אמר אבייי:
ד"ה אי וכו' דהלכה כר"ח. עיין שבועות דף מו ע"א תוס' ד"ה בטוענו:
ד"ה שכנגדו. וא"ת מ"ש. יש לעיין איך תלי הקושיא כאן הא דין זה ערוך במתני' רפ"ז דשבועות דכשכנגדו חשוד נשבע ונוטל והו"מ להקשות שם במקומו:

דף ו:

גמ' המוציא מחבירו. עיין נדה כה ע"א תוס' ד"ה גבי:
תוס' ד"ה והא כו' א"נ א"י לתובעו. נראה שכן דעת רש"י בב"ק סי' ע"א ד"ה עד שצבעו:

דף ז.

גמ' במסותא מקרקעי. קשה לי הא עיקר החילוק בין מטלטלי למקרקעי דמטלטלין נגזלין וקם ליה ברשותיה דגזלן מקרי אינו ברשותו דהנגזל אבל קרקע אינה נגזלת ולא קם ברשותיה דגזלן. א"כ במטלטלין וגזל בלא קנין דלא קם ברשותיה דהנגזל ואינו חייב באחריותו וכדאיתא בב"ק עט ע"א במתני' הוי כקרקע דמנחי ברשותיה דהנגזל. וא"כ הכא במסותא דהגזילה במה דאמר דידי הוא וליכא קנין יכול להקדישו וצ"ע:

שם התם כריתות בעינן. עיין כתובות נ ע"ב תוס' ד"ה ואי וצ"ע:
רש"י ד"ה דכמאן וכו' דכלי בעינן. עיין לקמן מז ע"א ובתוס' ד"ה לאפוקי:

דף ז:

תוס' ד"ה בזמן וכו' דמנה ומאתים משתעבדי. עי' לקמן יז ע"א תד"ה הטוען:

דף ח.

גמ' אמר רבא לעולם. עיין לקמן דף י ע"א תוס' ד"ה איתיביה ובנדרים דף ל"ד ע"ב בר"ן ד"ה אמר רבא:

דף ח:

גמ' רכוב. עי' תוי"ט פ"י משנה ג' דנדרים ד"ה אביה ובעלה:
תוס' ד"ה מנהיג וכו' מ"מ פריך מכח סתם מתני'. כעין זה בכתובות דף ל"ה ע"א ומי איכא למ"ד חייבי מיתות שוגגי' חייבי' ובתוס' שם:
שם ד"ה רכוב וכו' אין לפרש. עיין תשובת מהר"ם די בוטון סי' ס"ג:
שם ד"ה או וכו' ומסיפא אין להוכיח. קשה לי במה דאמרי' לעיל ע"א אלא מסיפא בזמן שהן מודים כו' וש"מ המגביה מציאה לחבירו מנ"ל דהן מודים קאי אהגביהו מציאה ומודים שהגביהו יחד ונוכיח מזה דהמגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. דלמא קאי על אחד רוכב ואחד מנהיג דמודים שקנו יחד בזה ונוכיח מזה דרכוב במקום מנהיג קנה:

דף ט:

גמ' והלכתא בכפותה. כעין זה ערכין ז' ע"א והלכתא דיתבי:
תוס' ד"ה ספינה וכו' דומיא דיד דמינח. תמוה לי דא"כ הגוף עצמה מקרי מהלך ואמאי מהני נותן גט על ראשה. גם אמאי בנתן גט ביד עבדה מקרי חצר מהלכת. הא היד מינח. אלא ע"כ דיד והגוף חד הוא אלא דאמרי' מה ידה שאינו מהלך היינו דאינו מהלך מהקונה דבכ"מ שהיא מהלך שם הוא הקונה משא"כ חצר דמהלכת מהקונה וצע"ג:

דף י.

גמ' כיון דנפל גלי דעתיה. עיין נדרים ל"ד ע"ב בר"ן ד"ה אמר רבא:

דף י:

גמ' רב סמא בר רקתא קמי דרבינא משמי' דר' חייא בריה דר' אויא אמר. כ"ה בר"ן:
תוס' ד"ה ר"י וכו' אלמא שייך קנין ד' אמות בגט. לא זכיתי להבין דאנן ילפי' רק דחצר הוי כיד. אבל מה נקרא חצר לא שייך למילף דמה שהקנו לו חכמים הוי חצירו ובגט הקנו לה ק' אמה ובממון הקנו לה רק ד' אמות וצע"ג:

דף יא.

רש"י ד"ה ומר סבר וכו' ומשום דאין שליח לדבר עבירה. קשה לי דאם מסברא לא ידעינא דבחצר לא מקרי לדבר עבירה מהנך טעמים הנ"ל דלאו בר חיובא או דל"ש אי בעי עביד מנ"ל באמת דלמא גם בגניבה איתרבאי חצר משום ידו וצריך באמת דוקא בעומד בצד חצירו וצ"ע:
תוס' ד"ה ילפינן כו' מדרבנן. עיין תוס' יבמות יט ע"ב ד"ה גמרינן:

דף יב.

תוס' ד"ה ואמר וכו' והכא פסיק הלכה כמותו. עיין גיטין יג ע"א תוס' ד"ה והא:

דף יג.

גמ' אביי אמר עדיו בחתומיו. עי' רשב"א בחידושי קדושין דף כ"ז ע"א ד"ה ע"מ שתכתבו לו שטר:

דף טו.

גמ' יפה ויפה. עיין ב"ב דף נ"ג ע"א תוס' ד"ה אמר:
שם והונא חברין. קדושין מז ע"א:

דף טו:

גמ' מעות חוזרין. עי' ב"ב עח ע"א תוס' ד"ה אבל:
שם חזר ולקחה מבעלים. עי' בהר"ש פ"ו מ"ג דתרומות:

דף טז.

גמ' לאוקמה קמי לוקח קבעי. עיין בר"ש פ"ו משנה ג דתרומות:
שם מתנה כמכר. עיין מגילה כו ע"ב ובר"ש רפ"ב דמעשרות:

דף טז:

גמ' אמר רבא מסתברא. כעין זה גיטין יג ע"ב וש"נ:
שם הא שעבד נפשיה. עיין בר"ן פ"ק דקדושין דף ריד ע"ב:

דף כ:

גמ' תרדא. עיין ב"ק דף קה ע"ב וזבחים דף כה ע"ב:

דף כא:

גמ' מעיקרא איאושי. קשה לי הא גם לעניים קטנים יש להם חלק ומקרי יאוש שלא מדעת כדלקמן דף כב ע"ב ועיין בתוס' ב"ב דף קמג ע"ב ד"ה ואם ועדיין צ"ע:

דף כב.

גמ' דשויה שליח. עיין עירובין דף עא ע"א תוס' ד"ה כלך:
שם לבוסתנא דמרי בר איסק. עיין יבמות דף כא ע"ב תוס' ד"ה ר"א:

דף כב:

גמ' ביע"ל קג"ם. עיין שבת דף קנה ע"א תוס' ד"ה והלכתא:
שם יתמי דלאו בני מחילה. עיין ב"ב דף קמג ע"ב תוס' ד"ה ואם:
תוס' ד"ה אי דליכא כו' אך קשה. עיין תשובת רשד"ם חי"ד סימן ר"נ:

דף כד.

גמ' פליגי רבנן עליה. כעין זה נדרים כ"ג ע"ב:

דף כז.

גמ' משמעות דורשין א"ב. שבועות דף יט ע"א:

דף כח.

גמ' ינתן למדת משקלותיו. עיין לעיל דף כג ע"ב תוס' ד"ה מדמשקל:
שם אמר רבינא ש"מ. עיין בהרא"ש פ"ד דחולין ס"ס כ"ג:

דף כט.

גמ' לפיכך דר"ע. כעין זה נדה דף ט ע"א ודף ס ע"ב:

דף ל:

רש"י ד"ה דיני. בערוך ערך מגיסתא הגירסא כאן דייני דמגיסתא ופי' דדנין בגסות:

דף לא:

גמ' אתא לקמיה דרבה בר רב הונא. עיין תוס' ב"ב מ ע"א ד"ה קיום דנראה דהיה להם הגירסא כאן אתא לקמיה דר"נ:
תוס' ד"ה דברה תורה וכו' משום דמוכחי קראי. עיי' מזרחי ריש פ' לך לך:

דף לב.

רש"י ד"ה לומר וכו' הלכך אי לא כתיב. כעין זה כתב רש"י ביצה דף ז ע"ב ד"ה שיעורו:

דף לג:

גמ' אלו עמי הארץ. עי' סוטה דף כב ע"א תוס' ד"ה רבי שמואל:
רש"י ד"ה בימי וכו' שמשרבו תלמידי. ועיין חגיגה דף טז ע"א תוספות ד"ה יוסי:

דף לד.

גמ' אמר רבא נעשה. עיין במרדכי פ"ק דב"מ אות רלח:
שם אלא מהא ליכא למשמע מינה. נדה לג ע"ב:
תוס' ד"ה אלא וכו'. וי"ל דשילם נקט לאביי. עיין נדרים דף ס ע"ב וצ"ע:

דף לו.

גמרא מ"ט דהא מסרה לבן דעת. עיין לקמן דף צ"ג ע"ב תוס' ד"ה אי:
תוס' ד"ה רב וכו' וא"ת והא תנן. כך הקשו בירושל' בגיטין שם ועיין שם:

דף לו:

תוס' ד"ה את וכו' ולא כר"ח דפסק כאביי. עיין קדושין דף נב ע"א תוס' ד"ה ביע"ל. ועיין בתשו' בנימין זאב סי' שג דף תלב ע"ב:

דף לז.

מתני' אלא הכל יהא מונח. עיין ג'יטין דף מד ע"ב תוס' ד"ה נטייבה:
גמרא פקדון אגזל קרמית. עיין ג'יטין דף כח ע"א תוס' ד"ה תרומה:
תוס' ד"ה דקתני וכו' ה"ה דהו"מ למפרך. וכזה שבת דף עט ע"ב ועיין בתוס' שם ד"ה והא:

דף לט:

גמ' מרי בר איסק. עיין יבמות דף כא ע"ב תוס' ד"ה ר"א:
תוס' ד"ה דלמא וכו' אך קשה. עיין בתשו' מעיל צדקה סי' מח:

דף מא.

גמ' אין דאר"י. עי' שבת דף פו ע"א קידושין דף סג ע"ב מנחות דף נה ע"א:
רש"י ד"ה הניחה במקומה כו' כרבי ישמעאל. עי' שבת דף פו ע"א ברש"י ד"ה ומאן דמוקי:

דף מב.

תוס' ד"ה אמר וכו' דכעין זה פריך פ"ק דמנחות. עיין יבמות דף נז ע"ב תוס' ד"ה רב אמר:

דף מב:

רש"י ד"ה ומשלם בקרא דמי בשר בזול כו' בפרק מי שמת. עי' בב"ק כ ע"א רש"י ד"ה דמי שעורין:

דף מג:

תוס' ד"ה החושב וכו' הך מחשבה. עין בהרא"ש ריש הלכות ס"ת:

דף מה.

גמ' הפורט סלע ממעות מע"ש. עיין לקמן דף נג ע"א תוס' ד"ה דלמא אתי:

דף מו:

גמ' יש דמים שהן כחליפין. עי' לקמן דף סב ע"ב תוס' ד"ה הרי שנושה:
תוס' ד"ה ופירי וכו' וי"ל דמסתמא לא יחלוק. עי' ביצה דף ט ע"א תוספות ד"ה והאר"י:

דף מז:

גמ' אי אמרת בשלמא. כעין זה גיטין ד' יז ע"ב:

דף מח.

גמ' אמר רבא קרא ומתני'. כעין זה בגיטין דף מח ע"א:
שם וחזרו והפקידו. עיין לקמן דף נד ע"ב תוס' ד"ה מוסיף חומש:
שם וחזרו והפקידו. עיין לקמן דף נד ע"ב תוס' ד"ה מוסיף חומש:
ד"ה והא וכו' וי"ל דפועל דוקא. להדיא מחלקים כן לקמן דף עז ע"א וצע"ק:
ד"ה נתנה וכו' היינו לכאורה. עיין גיטין דף מח ע"א תוס' ד"ה אי:

דף מט.

גמ' ור"י אמר יש בהם. עיין בר"ש פ"י משנה ט' דשביעית:
שם ההוא שלא ידבר. עיין כתובות דף פו ע"א רש"י ד"ה פריעת:
שם ומוד' ר"י. אף דלא שייך כאן דמודה לבר פלוגתיה דהא רב ס"ל דבכ"ע יכול לחזור מ"מ נקט ומודה לומר דמוציא מכלל שאמר וכעין זה בגיטין דף פג ע"א מודה ר"א במגרש. כ"כ רשב"א בחידושיו שם:
שם רב שמואל בר זוטרא שמיה. כ' הבאר שבע סי' יג דצ"ל רב טביומי שמיה דהכי אית' בסנהדרין:

דף מט:

תוס' ד"ה ש"מ וכו' ותימה דלשתוק משתות למקח. עיין בתשו' מהר"י לבית לוי סי' ו':

דף נ:

תוס' ד"ה ואילו וכו' וה"ר יצחק בר' מרדכי. עיין לקמן דף נז ע"א תוס' ד"ה יצא לחולין:

דף נא.

גמ' איני יודע מי שנאה. יבמות דף כז ע"ב וש"נ:

דף נב:

גמרא והאמר חזקי' מעשר שני. לקמן דף נג ע"ב:

דף נג.

תוס' ד"ה ועולה וכו' ואסמכתא בעלמא הוא. עי' מנחות עז ע"ב ברש"י ד"ה מדמע: **בא"ד ברוב ביבש ובלח בס'**. קשה לי הא במין במינו גם בלח בטל מה"ת ברוב. ואם מין בשאינו מינו גם מדרבנן בטל בס' דהא דתרומה בק"א היינו מדרבנן זולת דנימא דכוונת התוס' באינו מינו בטעם ובמינו בשמא למה דקי"ל כרבא דאזלינן בתר שמא ודוחק:

דף נד.

תוס' ד"ה או דלמא וכו' וא"ת והלא בהקדש. לקמן נז ע"א ועיין ר"ה דף לא ע"ב תוספות ד"ה וביקש ועיין בבכורות דף ל ע"א תוס' ד"ה באתריה:

דף נד:

רש"י ד"ה או דלמא וכו' אלא או בראשה או בסופה. עי' סנהדרין דף ד ע"ב תוס' ד"ה לטטפת ומנחות לד ע"ב תוס' ד"ה לטטפת:

דף נה.

תוד"ה פרה זו וכו'. והא דאמרינן התם דף לג ע"ב:

דף נו:

גמ' אלא כל ידו ידו ממש הוא. עיין סנהדרין דף פה ע"ב תוס' ד"ה עד:
תוס' ד"ה יצאו וכו' ויהיה מלוה ע"פ. ועיין בסמ"ג עשין עשה פב:

דף נז.

תוס' ד"ה יצא וכו' ואפילו אם המתאנה. עיין לעיל דף נ ע"ב תוס' ד"ה ואילו:

דף נז:

גמ' בונין בחול. עיין לעיל דף נד ע"א תוס' ד"ה הקדש:
תוס' ד"ה בשלמא וכו' וכל הנך דמתני'. עיין זבחים דף צד ע"ב תוס' ד"ה אלא:

דף נח.

גמ' ונשבעין ליטול שכרן. עיין בהגהות מרדכי פ' האומנין אות תנה:

דף נט.

גמ' ויש לו חלק לעוה"ב. עיין סוטה דף ד ע"ב תוס' ד"ה היא תצודנו:

דף נט:

גמ' הזהירה תורה בל"ו מקומות. עיין קדושין דף ע ע"ב תוספות ד"ה קשים דנקטו בכ"ד מקומות:
שם מפני שסורו. עיין ברש"י הוריות דף יג ע"א ד"ה אמר להו:

דף סא.

תוס' ד"ה גזירה וכו' וא"ת קרא למה לי. עיין נדרים ד' ג ע"א בר"ן ד"ה לנדור נדר:

דף סב.

גמ' א"ל רבינא לרב אשי. עיין לקמן סז ע"א תוס' ד"ה פירי ודף סד ע"ב תוס' ד"ה ולא ודף קיד ע"ב ברש"י ד"ה מאי קאמר:

דף סג.

תוס' ד"ה רבית וכו' וי"ל דמדאורייתא. עיין לקמן דף סד ע"ב תוס' ד"ה ולא:

דף סג:

גמ' ואי לאו מתנה בעלמא. עיין ב"ב דף עח ע"א תוס' ד"ה אבל:

דף סד.

תוס' ד"ה מה וכו' כשאמר ליה כך וכך הינין. עיין גיטין דף ל ע"א תוס' ד"ה כיון:

דף סד:

תוס' ד"ה ולא וכו' דבית נמי זמנין דלא שקיל. קשה לי הא אם יפול לא יהיה הנכייתא רק לפי ערך שדר בו כמו בשוכר חמור ומת בחצי דרך לקמן דף עט ע"א ואם נימא דענין נכייתא לא הוי בדרך זה ולא נחשוב לפי ערך שדר בה א"כ ממילא יש לקיים יסוד חלוקו דרש"י ובאמת גם בית יהיה מותר בנכייתא דאם יפול או ישרוף יפסיד ושאני ההיא דלא ישכיר לו בפחות דבשכירות ליכא מקום שיפסיד דאם יפול או ישרוף יתן לו השכר רק עד זמן ההוא לפי ערך וצ"ע:

בא"ד אבל היכא שהלוה על הבית. עיין לקמן דף ע ע"ב תוס' ד"ה אין:

דף סה.

גמ' חמשה מפקינן מינה. עיין לעיל דף סא ע"ב תוספות ד"ה רבא וצ"ע:
מתני' מרבין על השכר. עיין ב"ב דף פו ע"ב תוס' ד"ה דינר:
גמ' טרשא שרי. עיין לעיל דף סג ע"ב תוספות ד"ה ואמר:

דף סו.

גמ' כיון דלוקח בעי לאתנויי. עיין כתובות דף פג ע"א תוס' ד"ה כדרב כהנא:

דף סז:

גמ' כי משכנתא דסורא. עיין פסחים דף קיב ע"ב מצוה וגוף גדול:
תוס' ד"ה רבינא וכו' ואור"ת דרבינא לא היה רוצה. עיין באלי' רבה א"ח ס"ס תקנד:

דף סח.

גמ' לדינא דבר מצרא. עי' לקמן דף עג ע"ב תוס' ד"ה נטר:
מתני' אין מושיבין חנוני. עיין לקמן דף קד ע"ב תוס' ד"ה האי:

דף סט:

גמ' שתיק רב. וכן סוכה ז ע"א וש"נ:

דף ע.

תוס' ד"ה אתא וכו' הא מצי האי למימר לקוח. עיין חולין דף צו ע"א תוס' ד"ה פלניא:

דף ע:

גמ' דאפי' רבית דעכו"ם. עיין מכות דף כד ע"א:

דף עא.

גמ' אין הגר נקנה בע"ע. עיין ב"ב דף י"ג ע"א ברש"י ד"ה ה"ג ובתוס' שם ד"ה ה"ג ובתוס' שם ד"ה כופים וצ"ע. ועיין גיטין דף מ"א ע"א תוס' ד"ה לישא:
שם דכתיב וכי ימוך. עיין לקמן דף קיא ע"ב תוס' ד"ה מגרך:

דף עא:

גמ' ע"ג קרקע והפטר. עיין לקמן דף קיב ע"א תוס' ד"ה חוזר:
תוס' ד"ה מצאו וכו' כנותן למלוה עצמו. עיין לעיל דף נז ע"ב תוס' ד"ה לספק:

דף עג:

גמ' אמטי ליה לרבא. עיין ב"ב דף כא ע"ב תוס' ד"ה מרחיקין ועיין בכתובות דף נט ע"ב תוס' ד"ה שדה:
שם ת"ל ובאחיכם. עיין סוטה דף ג ע"ב תוס' ד"ה כתיב נמי:
רש"י ד"ה והא ארעא וכו' דקרקע אינה נגזלת. עיין תשובת הריב"ש סי' רע"ג:

דף עז.

גמ' בין שכירות לקבלנות. עיין לעיל דף מח ע"א תוס' ד"ה והא:

דף עח.

תוס' ד"ה אפילו וכו' שלא חש להאריך. עיין בתשובת הר"ש הלוי חא"ח סי' יז:

דף פ:

רש"י ד"ה קב לכתף וכו' לקמן פריך. עי' תשובת הר"ש הלוי חא"ח סי' כ:

דף פב:

גמ' אמר ר"א. כתובות עה ע"ב וש"נ:

דף פג.

גמ' נשלם פלגא. עיין ב"ב דף סב ע"ב תוס' ד"ה איתמר:

דף פז.

גמ' עד יעקב לא הוה חולשא. עיין ב"ב דף ט"ז ע"ב תוס' ד"ה שכל. ועיין רש"י בחומש בראשית (כ"א) בפסוק ומת הילד וישלחה ובחזקוני שם:

דף פח:

תוס' ד"ה ומה וכו' ק"ו שאינו אמת. עיין קידושין דף טו ע"ב תוס' ד"ה א"ק יגאלנה ועיין ברש"י ברכות דף כא ע"א ד"ה שאינו טעון:

דף צ.

רש"י ד"ה בית פאגי. היקף חיצון. עי' סנהדרין י"ד ע"ב ברש"י ד"ה בית פאגי ומנחות עח ע"ב ד"ה חוץ לחומת:
תוס' ד"ה אבל וכו' וגזרו אטו שבת. עי' ר"ה דף כד ע"ב תוס' ד"ה שאני ועיין בב"ח ריש הלכות כלאים:

דף צ:

גמ' בעא מיניה רבי יונתן מרבי סימאי. בירושלמי פ"ט דתרומות איתא ששאל כן ר"ע לרשב"י והשיב לו כאשר השיב רבי סימאי לרבי יונתן:

דף צא.

רש"י ד"ה רבא אמר וכו' אי תפיס לא מפקינן. עי' בטורי אבן חגיגה באבני שהם דף י ע"ב ד"ה נפש ובקצו' החושן רסי' כח:

דף צג:

גמ' דהדר שקיל דמיהן. עיין ב"ק דף נח ע"א תוס' ד"ה א"נ:
במשנה הארי הדוב. עי' לקמן דף ק"ו ע"א תוס' ד"ה מתיב:

דף צד.

גמ' ומתנה ש"ש. בתוס' לעיל נח ע"א ד"ה אר"י היה להם הגירסא פה ש"ח וכן הוא בהגהת אשרי כאן. ולגירסתנו ש"ש י"ל דלרבותא נקט הכי אף די"ל דלאו משום דנפק קלא עביד כמ"ש בהגהת אשרי:
שם בההיא הנאה. עיין לעיל דף נח ע"א תוס' ד"ה אר"י:

דף צה.

תוס' ד"ה הניחא וכו' וי"ל משום. עיין בתשובת ריב"ש סימן ע"ב:

דף צו:

רש"י ד"ה והדר וכו' וזכה הוא אף בפרה. קשה לי הא בכה"ג לא זכה הבעל בפירות דהפרה כיון דליכא קרנא לדידה. עיין ברש"י כתובות דף עט ע"ב ד"ה אוכל דגבי בהמה איכא עורה. ואילו הכא דאגרא פרה ל"ש כן. וצע"ג:

דף צז.

גמ' איכסיף. ג"יטין דף כט ע"ב ודף עז ע"ב ע"ז דף כב ע"א:

דף צז:

תוספות ד"ה לימא וכו' הוי כאילו תרוויהו מוחזקים. עיין לקמן דף קטז ע"ב תוספות ד"ה לימא:

דף צט.

גמ' ביד עבדו חייב. עי' ירושלמי פ"ד דמע"ש עלה דמתני' מערימין על מ"ש:

דף קא.

רש"י ד"ה יש קנין ואי נמי כו'. כעין זה בנדרים דף פב ע"ב ומאי א"י להפר לפירוש הרא"ש שם:

דף קט:

גמ' גופא א"ר מניומי. בשיטה מקובצת כ' בשם הרא"ש אע"פ שלא חידש בה דבר קאמר גופא משום דבעי מימר בה וכה"ג איתא בהגוזל קמא דף קי ע"א:

דף קיד.

תוס' ד"ה ואידך ההוא כו' וצ"ל דסברא דק"ו. עיין בכורות דף לג ע"א תוס' ד"ה וב"ה:

דף קיד:

גמ' הא עשיר שכיב מאי קאמר. עיין כתובות דף קה ע"ב תוס' ד"ה אפי':
רש"י ד"ה מאי קאמר וכו' והרי הוא רבית. עיין לעיל דף סד ע"ב תוס' ד"ה ולא:
תוס' ד"ה מהו וכו' וכן מצינו כשהיה קובר את ר"ע. במדרש ילקוט משלי [רמז תתקמ"ד] בפסוק חכמות נשים בנתה ביתה:

דף קטז.

תד"ה והא רבא. ומיהו למ"ד בח"ה ע"ל דף ב ע"א תד"ה וזה:

דף קיט.

רש"י בד"ה אפריון חן שלנו. וכ"כ רש"י בחומש פ' ויחי בפסוק בן פורת יוסף. אבל הרמב"ן שם כ' דהנו"ן שרשית והוא לשון שבח ורווחא כמו פורנא ליתמי (כתובות ד' נד) ועי' ברא"ם שם: